Geometryczna teoria grup
zadania przygotowawcze do pierwszego kolokwium

Zadanie 1. Wykaż, że każda beztorsyjna 3–generowana grupa przedstawiająca się (nietrywialnie) jako produkt wolny dopuszcza epimorfizm na $\mathbf{Z}$.

Zadanie 2. Wykaż, że jeśli H jest skończenie generowaną podgrupą $A *_C B$ lub $A*_C$, która nie przedstawia się jako produkt wolny z amalgamacją ani nie dopuszcza epimorfizmu na $\mathbf{Z}$, to H jest zawarta w sprzężeniu A lub B. Czy założenie o skończonej generowalności jest potrzebne?

Zadanie 3. (*) Niech A, B, będą skończenie generowane i nietrywialne. Wykaże, że podgrupy normalne $A * B$ są trywialne lub skończonego indeksu.

Zadanie 4. Niech $\mathcal{G}$ będzie grafem grup. Niech T będzie drzewem Bassa–Serre'a $\mathcal{G}$ z działaniem $\pi_1(\mathcal{G})$. Wykaż, że graf grup $T/\pi_1(\mathcal{G})$ jest równy $\mathcal{G}$.

Zadanie 5. Znajdź grafy Cayleya poniższych grup i sprawdź, które z nich mają własność (FA).

(i) $\langle s, t, r \mid s^2 = t^2 = r^2 = (st)^2 = (tr)^3 = (rs)^5 = 1\rangle$,

(ii) $\langle s, t, r \mid s^2 = t^2 = r^2 = (st)^2 = (tr)^4 = (rs)^4 = 1\rangle$,

(iii) $\langle s, t, r \mid s^2 = t^2 = r^2 = (st)^2 = (tr)^3 = (rs)^6 = 1\rangle$,

(iv) $\langle s, t, r \mid s^3 = t^2 = r^2 = (tr)^3 = sts^{-1}r = 1\rangle$,

(v) $\langle s, t, r \mid [s, r] = 1,\ t^{-1}st = s^2,\ t^{-1}r^2t = r\rangle$,

(vi) $\langle s, t \mid t^{-1}st = s^2\rangle$.

Zadanie 6. Niech H będzie podgrupą normalną grupy G. Wykaż, że jeśli grupy H i G/H mają własność (FA), to G także ma własność (FA).

Zadanie 7. Niech G będzie grupą izometrii $\mathbf{R}^2$ działającą *właściwie* (tzn. dla każdego zwartego $K \subset \mathbf{R}^2$ zbiór $\{\gamma \in G \mid \gamma(K) \cap K \neq \emptyset\}$ jest skończony). Wykaż, że G ma podgrupę skończonego indeksu izomorficzną z $\mathbf{Z}^2, \mathbf{Z}$ lub grupą trywialną. Wskazówka:

$$0 \to \mathbf{R}^2 \to \operatorname{Isom} \mathbf{R}^2 \to \operatorname{Isom} S^1 \to 0.$$

Zadanie 8. Podaj przykład grupy (nieskończenie generowanej) bez (FA), która nie przedstawia się jako produkt wolny z amalgamacją i nie dopuszcza epimorfizmu na $\mathbf{Z}$.

Zadanie 9. (**) Wykaż, że $\mathbf{SL}_3(\mathbf{Z})$ ma własność (FA).

Zadanie 10. Niech T będzie drzewem, g hiperboliczną, a h eliptyczną izometrią T. Wykaż, że jeśli zbiór punktów stałych h jest rozłączny z osią g, to $g \circ h$ jest hiperboliczna.

Zadanie 11.

(i) Zrealizuj grupę o prezentacji

$$G = \langle s, t, r \mid s^2 = r^2 = t^2 = (sr)^4 = (rt)^4 = (st)^4 \rangle$$

jako podgrupę izometrii $\mathbf{H}^2$.

(ii) Oblicz pole powierzchni ilorazu $D = \mathbf{H}^2/G$.

(iii) Niech P będzie jednospójnym wielokątem, będącym sumą kopii D, w odpowiednim parkietażu $\mathbf{H}^2$. Oszacuj liczbę kopii D w P przez liczbę krawędzi na obwodzie P.

Zadanie 12. Zrealizuj grupę

$$\langle a_1, a_2, b \mid [a_1, a_2]b^2 = 1 \rangle$$

jako podgrupę grupy izometrii $\mathbf{H}^2$. Wykaż, że algorytm Dehna działa poprawnie dla tej prezentacji (nie korzystając z twierdzenia o grupach małych skreśleń).

Zadanie 13. Jakie możliwie najsilniejsze warunki małych skreśleń spełniają prezentacje

(i) $\langle a, b \mid a^8 = b^8 = abababab = ab^{-1}ab^{-1}ab^{-1}ab^{-1} = 1 \rangle$,

(ii) $\langle a_1, a_2, b \mid [a_1, a_2]b^2 = 1 \rangle$,

(iii) $\langle a, t \mid t^{-1}a^2t = a^3 \rangle$,

(iv) $\langle s, t \mid sts = tst \rangle$?

Zadanie 14. (*) Znajdź węzeł w S^3, którego dopełnienie ma grupę podstawową $\langle s, t \mid s^2t^2 = ts \rangle$.

Problem otwarty. Kompleks komórkowy, którego komórkami są kwadraty nazywamy *niedodatnio zakrzywionym*, jeśli jego linki są grafami bez pętli długości mniejszej niż 4. Wykaż, że istnieje $n > 0$ o następującej własności. Przypuśćmy, że grupa $G = \langle S \rangle$ działa przez izometrie na jednospójnym kompleksie niedodatnio zakrzywionym X. Załóżmy, że dla każdego słowa w nad S długości nie większej niż n, $[w] \in G$ ma punkt stały w X. Wtedy G ma punkt stały w X.
Uwaga. Pokazaliśmy, że dla X drzewa wystarczy wziąć $n = 2$.

Definicja. Przestrzeń metryczną nazywamy *geodezyjną*, jeśli każdą parę punktów można połączyć *geodezyjną*, tzn. izometrycznie włożonym odcinkiem. Geodezyjną przestrzeń metryczną nazywamy $\mathbf{R}$–*drzewem* lub *drzewem metrycznym*, jeśli dla każdej trójki punktów dowolne trzy łączące je geodezyjne mają punkt wspólny. W szczególności drzewo symplicjalne jest $\mathbf{R}$–drzewem.

Zadanie 15. Wykaż, że każda izometria $\mathbf{R}$–drzewa jest eliptyczna lub hiperboliczna.

Zadanie 16. Znajdź wolne działanie $\mathbf{Z}^n$ na $\mathbf{R}$–drzewie (zwróć uwagę, że dowolna grupa działająca w sposób wolny na drzewie symplicjalnym jest wolna).

Zadanie 17. (**) Znajdź wolne działanie grupy podstawowej każdej powierzchni $\neq \mathbf{RP}^2$ na $\mathbf{R}$–drzewie.

Twierdzenie (Rips). *Grupa skończenie generowana działająca w sposób wolny na* $\mathbf{R}$*–drzewie jest produktem wolnym grup wolnych abelowych* $\mathbf{Z}^n$ *i grup podstawowych powierzchni* $\neq \boldsymbol{RP}^2$.